

Verslag Commissie Grens Twente d.d. 26 mei 2016 te Enschede

Aanwezig/afwezig: zie bijgaande presentielijst

1. Opening en vaststelling agenda

In verband met afwezigheid van de voorzitter, de heer Sijbom is de heer Schouten voorzitter van de vergadering. Voorzitter opent de vergadering. De agenda wordt conform vastgesteld, zij het dat agendapunt 6 eerst aan de orde komt (verslag onder punt 6).

2. Verslag Commissie Grens Twente d.d. 17 februari 2016

Naar aanleiding van het verslag vraagt mevrouw Riezebos of de vergadering van de commissie op een later tijdstip gehouden kan worden, in verband met leden die overdag werken en daardoor zo vroeg in de middag niet aan de commissie kunnen deelnemen. Afsproken wordt dat met deze leden rekening gehouden wordt en het tijdstip later op de middag gepland wordt. Naar aanleiding van agendapunt 4.2.b "Spreek je buurtaal zegt mevrouw Riezebos nog geen afschrift van de brief te hebben gekregen. Mevrouw Schwenzow zegt dat het secretariaat EUREGIO een stand van zaken gegeven. Dat wordt ter kennisname aan de agenda gevoegd. De EUREGIO heeft geen brief verzonden daar de wethouder niet bekend zijn en heeft dat aan de Regio doorgegeven. In verband met de late terugmelding naar secretaris, en vervolgens zijn verlof en tijdsdruk en dat de dag van de buurtaal kort daarop al plaatsgevonden heeft, is geen verdere actie ondernomen. Mevrouw Riezebos stelt voor om alsnog een brief te verzenden om aandacht te vragen voor het initiatief en de commissieleden een afschrift te doen toekomen. Hiermee wordt ingestemd. Verslag wordt conform vastgesteld.

3. Ingekomen stukken en mededelingen

3. a Memo EUREGIO-Raad 18 maart 2016

Het memo wordt voor kennisgeving aangenomen. Naar aanleiding daarvan zegt de heer Kok dat het stuk 'Leren zonder grenzen' niet actueel was ter vergadering en dat dan moeilijk besluitvorming kan plaatsvinden. Na enige discussie zegt mevrouw Schwenzow toe dat stuk in de Mozercommissie te brengen. Voorts geeft zij aan dat de planning van het INTERREG bureau van EUREGIO niet altijd parallel kan lopen met het reguliere vergaderschema van de EUREGIO, waardoor stukken niet altijd geheel actueel kunnen zijn.

3. b Artikel publicatieblad EC "Obstakels in grensregio's overwinnen"

De voorzitter zegt dat dit een uitkomst is van een online raadpleging van DG regionaal beleid en stadsontwikkeling van de Europese Commissie en dat het goed is om er kennis van te nemen. Conclusie o.a. hieruit is dat de Nederlands-Duitse grens niet uniek is in haar grensproblemen.

4. Agenda's Commissies EUREGIO mei 2015

De voorzitter zegt dat de commissievergaderingen inmiddels hebben plaatsgevonden en stelt voor de uitkomsten er van te delen.

4.1 Commissie Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling 25 mei 2016

a. Agenda en toelichting commissie

Voorzitter van de commissie, de heer Stam, doet verslag van de commissie.

Als plaatsvervangend voorzitter van deze commissie is gekozen de heer Carsten Grawunder, burgemeester van de Stadt Drensteinfurt (Kreis Warendorf).

Naar aanleiding van het vertrek van Marieke Maes, adjunct directeur-bestuurder EUREGIO, vraagt mevrouw Riezebos naar de stand van zaken van de vervulling van de vacature en of de EUREGIO-Raad ook kennis met haar maakt. Mevrouw Schwenzow zegt dat de procedure bijna

afgerond is en dat in de eerstvolgende vergadering van de EUREGIO-Raad kennis gemaakt kan worden met de benoemde adjunct directeur-bestuurder.

Ten aanzien van de rol van de EUREGIO in de discussie over het vliegveld FMO zegt mevrouw Schwenzow dat die nog wordt besproken in het Dagelijks Bestuur. Reden hiervoor is dat rekening wordt gehouden met de discussie aan Duitse zijde over de toekomstige strategie van de FMO, de verdeling van de aandelen en de vertegenwoordiging van de vennoten in de diverse organen. Inhoudelijk wordt verwezen naar de toelichting op het betreffende agendapunt van de commissie (in te zien op extranet Regio Twente bij de Cie. Grens of in de Cloud van de EUREGIO).

Mevrouw Schwenzow deelt mee dat de EUREGIO als modelregio deelneemt modelinitiatief "Ruimtelijke observaties Duitsland en aangrenzende regio's" van het Duitse Bundesinstitut für Bau-, Stadt- und Raumforschung. Het initiatief houdt in de uitwerking van een data- en indicatorenmodel voor grensregio's waarmee de ontwikkeling van het gebied kan worden weergegeven. Voorbeelden van dergelijke data zouden kunnen zijn het aantal grenspondelaars of de verschillen in grondprijzen tussen de Nederlandse en Duitse zijde.

De heer Welman zegt dat in het verlengde van de presentatie van de heer Hoek over feiten en cijfers Overijssel-Duitsland dit een goed initiatief is om grensoverschrijdende knelpunten te identificeren, of te zien of beleid resultaat heeft.

De heer Stam zegt dat naar aanleiding van het agendapunt "Kopen van Nederlandse e-tickets vanuit het buitenland" de commissie voorgesteld heeft een brief naar de NS te sturen. Het is namelijk niet mogelijk om via internet een e-ticket te kopen voor een treinreis binnen Nederland wanneer je niet beschikt over een Nederlandse bankrekening. Een betaling via de credit card of EC-kaart is ook niet mogelijk. Voor treinreizigers uit het Duitse grensgebied betekent dit dat zij bijvoorbeeld voor een treinreis van Enschede naar Amsterdam alleen een treinkaartje kunnen kopen aan het loket in Enschede. Voordeelkaartjes, zoals bijvoorbeeld een groepsticket, kunnen bij de NS alleen online worden geboekt en derhalve voor reizigers zonder een Nederlandse bankverbinding niet mogelijk.

b. Projecten ter advisering INTERREG V-A

- "Meduwa Vecht(e)"

De heer Stam zegt dat het project MEDUWA -Vecht(e) een complex project is dat gaat over integrale projecten ten aanzien van waterkwaliteitsbeheer, veeteelt en veterinaire gezondheidszorg. De universiteit Osnabrück is leadpartner van dit project waaraan vele instellingen ook vanuit Twente meedoen, als Saxion en universiteit Twente. In de commissie is geadviseerd dat het eindpunt van het project duidelijk dient te zijn en dat het onderscheid aangegeven wordt met een eerder project over microverontreinigingen.

4.2 Commissie Economie en Arbeidsmarkt 23 mei 2016

a. Agenda en toelichting commissie.

Naar aanleiding van de vergadering van deze commissie bepleit de heer Kok dat het duidelijk moet zijn welke meerwaarde projecten moeten hebben en in hoeverre die grensoverschrijdend zijn in het betrekken van partners wederzijds van de grens. De heer Rouwenhorst voegt daar aan toe dat er ook gekeken kan worden naar de mate van het algemeen belang dat ten aanzien van een project afgewogen kan worden. Mevrouw Schwenzow juicht een dergelijke goede en kritische beoordeling door de leden van de commissie toe.

De voorzitter vraagt of de heer Welman om het punt "Actieteam Grensoverschrijdende Economie en Arbeidsmarkt" nader toe te lichten. De heer Welman is lid van dit team dat de opdracht heeft om grensgerelateerde knelpunten op het gebied van economie en arbeidsmarkt te verbeteren. Het "Actieteam Grensoverschrijdende Economie en Arbeidsmarkt" bestaat uit hoge ambtelijke en bestuurlijke vertegenwoordigers van diverse Nederlandse ministeries, grensprovincies, de gemeente Enschede, de VNG (vertegenwoordigd door de gemeente Coevorden) en Euregio's. Via expertmeetings worden ook andere Duitse, Nederlandse en Belgische partijen, zoals werkgevers, werknemers, onderwijs- en onderzoeksinstituten betrokken.

Het actieteam is in oktober 2015 van start gegaan en gaat circa een jaar aan de slag. De heer Welman verwacht dat medio oktober/november het actieteam met een rapport zal komen. Gezien de resultaten zal de commissie waarschijnlijk langer dan een jaar aanblijven.

In het rapport zal o.a. ingegaan worden op:

- informatievoorziening over werken en ondernemen in het buurland
- wederzijds erkennen van diploma's
- het leren van de buurtaal
- de bereikbaarheid van het buurland.

De Heer Welman geeft ook aan dat een grensinfopunt van waarde is om grensproblemen zichtbaar te maken en zo mogelijk daarheen te kunnen leiden naar een oplossing.

De heer Welman zegt dat daar waar nodig en zinvol het actieteam contact opneemt met hun relevante partners uit België en Duitsland om knelpunten grensoverschrijdend op te lossen, of onder de aandacht te brengen.

Met betrekking tot het agendapunt vluchtelingen in het onderwijs en op de arbeidsmarkt zegt de heer Nijhuis, naar aanleiding van een bezoek aan Münster in dit kader, dat er een verschil is in uitgangspunt tussen Nederland en Duitsland. Het komt er op neer dat we in Nederland er van uitgaan dat op den duur de vluchtelingen vertrekken, terwijl in Duitsland men uitgaat van integratie in de samenleving. De voorzitter voegt toe dat ook de regietafel ter zake een bezoek aan Münster brengt.

b. Projecten ter advisering INTERREG V-A

- "Cross border Talent"
- Draagbare "CTC Trap"
- "MKB Digi-Trans"

Worden voor kennisgeving aangenomen.

4.3 Commissie Mozer-Maatschappelijke Ontwikkeling 19 mei 2016

a. Agenda en toelichting commissie

Voor wat betreft de problematiek van grenskinderen zegt de heer C. Rouwenhorst dat voor de financiering van dergelijke projecten ook gekeken kan worden naar het Erasmus programma van de EU.

b. Projecten ter advisering INTERREG V-A

- "MINT on Tour"

Over het project MINT on tour wordt door meerder leden aangegeven dat het een voor Nederlanders onduidelijk project is, omdat MINT geen bekend begrip is. Men onderschrijft wel het belang van het project en adviseert positief hierover

- "Samenwerking Virtual Reality voor musea"

Wordt voor kennisgeving aangenomen.

5. Agenda Dagelijks Bestuur d.d. 30 mei 2016

Wordt besproken, voor zover agendapunten nog niet aan de orde geweest in het vorige agendapunt (4).

1:	Opening en begroeting
2:	Goedkeuring van het verslag van de vergadering van het Dagelijks Bestuur d.d. 22 februari 2016
3:	INTERREG V A
a)	<i>Stand van zaken algemeen</i>
b)	<i>Overzicht van de vergaderdata van de gremia</i>
c)	<i>Overzicht van de aangevraagde projecten</i>
4:	Bericht uit de commissievergaderingen (zie agendapunt 4)
5:	Standpuntbepaling INTERREG V-projecten (besproken bij agendapunt 4)
a)	<i>"Cross Border Talent"</i>
b)	<i>"MINT on Tour"</i>
c)	<i>"Samenwerking Virtual Reality voor musea"</i>

- d) "CTC-Trap"
- e) "Meduwa Vecht(e)"
- f) "MKB Digi-Trans"
- 6: Advisering deelprojecten uit het INTERREG V Kaderproject voor de EUREGIO**
- a) *Advisering intensieve samenwerkingsprojecten*
- b) *Stand van zaken kaderproject*
- 7: Bericht uit het secretariaat**
-
- 8: Mededelingen**
- a. *Standpuntbepaling EUREGIO ten aanzien van het Bundesverkehrswegeplan*
Is besproken onder agendapunt 7 van de commissie.
- b. *Grenskinderen – uitdaging voor scholen en jeugdzorginstellingen*
- c. *Ontwikkelingen Luchthaven Twente*
- d. *Deelname aan modelinitiatief voor grensoverschrijdende ruimtelijke observaties*
- e. *Oefening bescherming tegen hoogwater*
- f. *Meldpunt "Spoedzorg zonder grenzen" online*
- g. *Evaluatie Dag van de buurt*
- h. *Feiten en cijfers Overijssel-Duitsland in de grensstreek*
Wordt besproken onder agendapunt 7 van de commissie
- 9: Stand van zaken nieuwe rechtsvorm**
- 10: EUREGIO e.V. Jaarrekening 2015**
- 11: Vliegveld Münster-Osnabrück als euregionale infrastructuur**
- 12: Promoten van een grensoverschrijdende economische regio EUREGIO**
- 13: Conceptagenda voor de vergadering van de EUREGIO-Raad d.d. 24 juni 2016 in Borken**
- 14: Rondvraag**

6. Feiten en cijfers, Overijssel- Duitsland in de grensstreek (presentatie)

De voorzitter zegt dat de provincie Overijssel samen met provincie Gelderland meer wil gaan samenwerken met Duitsland. In het rapport is de vraag gesteld, maar waarom? Wat heeft Overijssel nu eigenlijk met Duitsland en welke kansen liggen er. In bijgaand rapport zijn feiten en cijfers op een rij gezet, op basis van bestaande onderzoeksrapporten. Naast algemene feiten over de relatie Nederland-Duitsland worden menselijk-economische relaties in het grensgebied Overijssel-Duitsland in beeld gebracht.

De heer Dick Hoek van de eenheid Publieke Dienstverlening, team Beleidsinformatie van de provincie Overijssel licht het rapport toe. Voor de inhoud hiervan wordt verwezen naar de PowerPoint presentatie bij dit verslag.

Naar aanleiding van de presentatie zegt de heer Welman dat het CPB een onderzoek doet naar grenseffecten als ware er geen grens voor wat betreft arbeid en economie. In het najaar zal de rapportage hierover gereed komen. Hij geeft aan dat het goed is om hier in de commissie nader op in te gaan.

7. Overige internationale zaken Regio Twente/Netwerkstad

Mevrouw Schwenzow ligt bijgevoegde brief inzake de reactie van MONT-EUREGIO toe over het ontwerp-Bundesverkehrswegenplan 2030 en persbericht daarover.

Het Duitse ontwerp-Bundesverkehrswegenplan heeft ter visie gelegen met de mogelijkheid om daar op te reageren. Bijgaand ter kennisname de gezamenlijke reactie van het stedelijk netwerk MONT en de Euregio. In bijgaande brief aan het Duitse Ministerie voor Verkeer in Berlijn hebben zij een gezamenlijk verzoek gedaan om prioriteit te geven aan de realisatie van betere verbindingen tussen Duitsland en Nederland. In de brief wordt aangegeven het belang van de optimalisatie van het grensoverschrijdende wegennetwerk en de spoorverbindingen tussen Nederland en Duitsland en opgeroepen om vanuit ruimtelijke ordening het Europese belang van deze verbindingen in de nationale besluitvorming zwaarder mee te laten wegen.

Op een vraag van de heer Kok of de tolheffing ook onderdeel uitmaakt van het plan antwoordt mevrouw Schwenzow ontkennend.

8. Rondvraag

De heer Stam vraagt of het voortaan mogelijk is om voorafgaand aan de commissies van de EUREGIO te vergaderen. Dan kunnen mogelijke adviezen uit de commissie Grens Twente daarin meegenomen worden.

De commissie kan daarmee instemmen. Eveneens wordt afgesproken de eerstvolgende commissie Grens voor de commissies in het najaar te plannen.

De heer Nijhuis doet een voorstel, naar aanleiding van de 4 mei 2016 herdenking, dat zou moeten leiden tot meer kennis en betrokkenheid van volgende generaties van hetgeen in WO II in Nederland en aan de grens heeft plaatsgevonden. Hij leest zijn voorstel voor, het geen hier als ingelast wordt beschouwd en bijgevoegd bij het verslag.

Na enige (positieve) discussie in de commissie zegt de heer Nijhuis dat het goed is om het voorstel te becommentariëren en ziet graag dat het behandeld wordt in de eerstvolgende Mozercommissie. Ook als mogelijk INTERREG-project. Mevrouw Schwenzow zegt dat het behandeld kan worden, voor INTERREG middelen moet het project wel grensoverschrijdend zijn. De heer Nijhuis zegt in de volgende vergadering van de commissie Grens hier graag op terug te komen.

Op een vraag van de heer Kok of de volgende regioraad in Borken plaatsvindt, antwoordt mevrouw Schwenzow bevestigend. De heer Kok constateert, in tegenstelling tot zijn ervaring in de EUREGIO-Raad in Almelo dat de commissie economie en arbeidsmarkt wel heel erg 'Duits' was. De heer Welman sluit zich hierbij aan. Voorts zegt de voorzitter dat het hem in de EUREGIO-Raad opviel dat er zo vaak vertaald werd. Mevrouw Schwenzow zegt dat het uitgangspunt het spreken in de moedertaal is. Soms kan het noodzakelijk zijn, in verband met het goed elkaar kunnen begrijpen, om te vertalen. Voorts zegt zij dat in de volgende Mozercommissie geen presentatie plaatsvindt maar dat men in gesprek gaat over elkaars (NL-DLD) verschillen in cultuur.

Onder dankzegging voor een ieders inbreng sluit de voorzitter de vergadering.

Bijlage

Stand van zaken betrokkenheid van Twentse gemeenten en scholen bij de projectontwikkeling “Spreek je buurstaal”:

Hierbij een overzicht van de betrokkenheid van Twentse gemeenten bij de INTERREG V- projectontwikkeling ter bevordering van het buurtaalonderwijs in het basisonderwijs: Door de Lead Partner Regio Achterhoek werd samen met de gemeente Enschede een informatiebijeenkomst voor Twentse gemeenten en scholen georganiseerd op 31.03.2016 in het vergadercentrum van EUREGIO. Uitgenodigd waren vertegenwoordigers van de gemeenten Haaksbergen, Losser, Noaberkracht, Hengelo en Oldenzaal. Deelgenomen hebben naast gemeente Enschede, als organisator, ambtelijke vertegenwoordigers van de gemeenten Haaksbergen en Losser.

Status van de deelname van Twentse basisscholen:

OBS Buurse (Haaksbergen)	Aangemeld
OBS De Imenhof (Losser)	Gesprekken gaande om netwerkschool te worden
Het Kompas (Losser)	Gesprekken gaande m.b.t. deelname
CBS Ouverture (Enschede)	Gesprekken gaande m.b.t. deelname
Paulussschool Noord (Enschede)	Gesprekken gaande m.b.t. deelname
Het Woolderik (Enschede)	Gesprekken gaande m.b.t. deelname
Troubadour (Enschede)	Gesprekken gaande m.b.t. deelname
Enschedese Schoolvereniging (Enschede)	Gesprekken gaande m.b.t. deelname